

SRG Přírodní škola, o. p. s.

Rozdíly v mezilidské komunikaci

Jméno autora: Markéta Bařková
Jméno vedoucího práce: Štěpána Vnoučková
Datum odevzdání: 4. 11. 2009

Obsah

Úvod a hypotézy	3
Metodika	4
1. Sociální komunikace	5
– co si spolu navzájem sdělujeme	5
– nonverbální komunikace	6
– řeč, dialog	7
2. Vývoj komunikačních technologií	9
– telegraf	9
– telefon	9
– mobilní telefon	10
– internet	11
3. Výsledky	12
4. Závěr	15
Seznam pramenů a literatury	16
Přílohy	17

Úvod

Moje praktická maturita se zabývá mezilidskou komunikací. Tématem práce je komunikace mezi lidmi, která může probíhat osobně, nebo zprostředkovaně přes různá média například pošta, telefon, email, ICQ. Bude mě zajímat jaký je rozdíl v tom, jak se lidé dorozumívali dříve a jak lidé komunikují dnes, když je k dispozici mnoho nových technologií. Jako mezník jsem si zvolila období před deseti lety (tedy kolem roku 2000), kdy došlo k masivnímu nárůstu užívání moderních technologií. Do té doby lidé psali hlavně dopisy, využívali domácí telefonní linky a samozřejmě se také navštěvovali. Až poměrně nedáno se začaly užívat mobilní telefony a internet. S internetem vzniklo spousta nových druhů komunikace, jako jsou např. skype, ICQ, chat, email a různé webové stránky.

První kapitola pojednává o sociální komunikaci. Popíše způsoby verbální (slovní) a nonverbální (mimoslovní) komunikace. U verbální komunikace se budu zabývat dialogem. Do této kapitoly patří i to, co si spolu navzájem dva lidé při rozhovoru sdělují.

V druhé kapitole píše o vývoji komunikačních technologií. Popsala jsem vždy stručnou historii telegrafu, telefonu, mobilních telefonů a internetu.

Do třetí kapitoly patří výsledky dotazníků. Před vyhodnocením dotazníků jsem je rozdělila na generace (do 18 - ti let, 19-35, 36-60, nad 60 let) a na místo bydliště (velké město, město a vesnice). Ke každé této skupině jsem napsala zajímavosti a důležitá zjištění.

Hypotézy

V dorozumívání mezi lidmi očekávám velký rozdíl, hlavně mezi generacemi. Konkrétně: například starší generace podle mě novým způsobům komunikace příliš nevěří. Generace mých rodičů (35 – 45 let) bude pravděpodobně používat nové i staré způsoby. Většinou spíše ty moderní způsoby. Doba doručení dopisu a emailu je značně rozdílná. Mladá generace (tak do 18 - ti let) naopak ráda používá internet. Nepředpokládám velké rozdíly v používání různých druhů komunikace mezi vesnicí a městem.

Metodika

Jak jsem již psala v úvodu, zajímají mě rozdíly v mezilidské komunikaci. Zabývala jsem se i vývojem komunikačních technologií. Rozhodla jsem se pro kvantitativní výzkum, což je výzkum používající statistické metody k popisu společenských jevů. Redukuje realitu na měřitelné znaky, které jsou dále zpracovány a interpretovány. Zahrnuje velký počet respondentů (oproti kvalitativnímu výzkumu). Pomáhá testovat hypotézy. Výsledky je pak možno statisticky zpracovat a zobecnit. Proto jsem vytvořila dotazník.¹

V dotazníku jsem se ptala na třináct otázek. Z toho tři se týkaly obecných informací o dotazované osobě, tedy pohlaví, generace a místa bydliště (velké město, město a vesnice). Tyto otázky jsou důležité pro porovnávání, protože můžu podle nich určit různé rozdíly.

Zbylé otázky se už týkaly samotné komunikace. Například: jak nejčastěji komunikujete s úřady, rodinou a přáteli. Každá otázka byla rozdělena na dobu, jak se komunikovalo dříve (do roku 2000) a jak nyní. V dotazníku byly vypsány možnosti a bylo možno jich zaškrtnout více. Možnosti byly samozřejmě jiné v minulosti a v přítomnosti. U každé otázky byla připojena možnost vlastních odpovědí a komentářů k ní.

Následovaly otázky typu: co vám přináší a co vám naopak berou nové způsoby komunikace? Tady si respondenti vybrali z odpovědí nebo nějakou doplnili, ale už se to nerozlišovalo na dříve a nyní. Nebylo potřeba otázky rozlišovat, protože se týkaly jen moderní komunikace a nových způsobů. Odpověď pro poslední otázky, které se ptaly na nejpoužívanější komunikaci a na nedorozumění, která vznikají při používání moderní komunikace. Tyto otázky byly otevřené a odpovídal na ně každý sám za sebe.

Dotazník pro děti, neboli pro mladší generaci (do 18 - ti let), měl jinou podobu. Nebyly v něm otázky týkající se minulosti. Rozhodla jsem se, že je dotazník nebude obsahovat, protože to není potřeba. Mladá generace se může o dřívějších způsobech komunikace jen domnívat.

S vytištěnými dotazníky jsem šla do terénu. Dotazníky jsem vyplňovala s různými lidmi, které jsem potkala. Někdo si chtěl dotazník vyplnit sám a někomu jsem ho zase přečetla a doplnila. Dotazníky jsem vyplňovala ve velkém městě (Praha), městě (Rokycany) a na vesnici (Kamenice, Těptín), s ženami i s muži různých generací. Dotazníky jsem umístila i na web. Přesněji na internetovou stránku www.vyplnto.cz. Tam jsem svůj dotazník nechala asi týden. Po ukončení dotazníku mi poslali jeho výsledky a já jsem je přidala k ostatním. Vyplněné dotazníky jsem nakonec vyhodnotila.

K průzkumu o mezilidské komunikaci bylo potřeba nastudovat odborné publikace. Zvolila jsem knihu Já a ty od Jara Křivohlavého. Dále jsem ve své práci popsala vývoj komunikačních technologií, aby bylo patrné, kdy došlo k přelomu a rozšíření moderních komunikačních technologií. Použila jsem dvě knihy a jednu internetovou stránku. Knihu o vývoji telegrafu a telefonu Jak se lidé dorozumívali od Jiřího Segera a Mobilní telefony od Davida Procházky.

¹ POŠTULKA, Jan, MILÁČEK, Petr, HAVRÁNEK, Jakub. *Kvantitativní výzkum* [online]. 2005 [cit. 2009-12-04]. Dostupný z WWW: <<http://www.mediaguru.cz/medialni-slovník/23/1062.html>>.

1. Sociální komunikace

Do své práce jsem přidala i sociální komunikaci, hlavně o komunikaci mezi dvěma lidmi. Osobní komunikace je stále ještě nejrozšířenější a nejpoužívanější. Je to nejdůležitější forma komunikace mezi lidmi. Při povídání si navzájem sdělujeme spoustu věcí. Podle jeho obličeje a tónu toho druhého můžeme poznat mnohem více než jen z jeho slov, můžeme používat nonverbální komunikaci. Máme také více času a možností si sdělit více podrobností. K dorozumívání s druhým člověkem se nejčastěji používá dialog, na ten jsem se zaměřila ke konci sociální komunikace. Při používání moderní komunikace lidé vše zjednodušují a neprobírají věci tolik do hloubky.

Slovo komunikace je latinského původu. V latině se slovem *communicare* rozumí *communem reddere* – učiniti společným.² To co bylo jen mým a co jsi ty postrádal, to se stává v komunikační interakci našim společným majetkem. Co já jsem měl a ty jsi to postrádal, může být určitá informace. Nemusí však jít jen o slovo, tím co ti sdělují, může být i má úcta k tobě nebo naopak pohrdání. Tím, že ti to dávám najevo, přestává to být mým vlastním. Stává se to našim společným – sociálním.

1.1 Co si spolu navzájem sdělujeme

Sdělujeme si informace. Když se setkají dva lidé, každý z nich ví něco jiného. Každý z nich pravděpodobně ví něco, co ten druhý neví. Může mu sdělit něco navíc, sděluje mu novinky-informace. Informací je pro mne jen to, co jsem nevěděl.

Sdělujeme si metakomunikační klíče. Hovoříme-li spolu, neříkáme si jen určité informace. Vždy si sdělení doplňujeme tím, jak má posluchač informaci rozumět. Zda to má brát vážně nebo jako žert, zda je údaj jistý nebo jen pravděpodobný.

Sdělujeme si svůj postoj k věci, o níž hovoříme. Nejsme schopni sdělovat lidem jen holá fakta. Vždy je v naší řeči přítomen i náš postoj k tomu, o čem hovoříme. Je to možno vyčíst např. z tónu našeho hlasu, z pomlček a pauz, z výrazu našeho obličeje, z pohledu našich očí.

Sdělujeme svůj postoj k posluchači. Svým chováním sdělujeme nejen postoj k věci, o které hovoříme, ale i postoj k tomu, komu to říkáme. Je to možno vyčíst z tónu našeho hlasu, z naší pantomimiky a mimiky, z toho, jak se při setkání chováme. Tedy nonverbální komunikací.

Sdělujeme druhému i své sebepojetí. Nesdělujeme si jen holá fakta a postoje. Sdělujeme si i to, za koho se považujeme. Jednou naznačujeme, že jsme informovaní a zkušení, jindy naopak, že něco nevíme a neznáme. Chceme být považováni za chytré nebo za relativně neznalé. Někdy potřebujeme, aby nám to ten, komu sdělujeme své sebepojetí, potvrdil.

Sdělujeme si kvalitu našeho vztahu. Setkáme-li se s někým, dáváme mu najevo i to, v jakém vztahu k němu jsme. Naznačíme mu, jestli ho považujeme za přítele nebo naopak za toho, s nímž nehodláme udržovat bližší styk.

² KŘIVOHLAVÝ, Jaro. Já a ty : O zdravých vztazích mezi lidmi. 2. vyd. Praha : Avicenum, 1984. ISBN 08-042-86.

Sdělujeme si pravidla našeho vzájemného styku – pravidla hry. Naš styk s druhým člověkem by mohl probíhat zcela chaoticky. Aby tomu tak nebylo, zavádíme do naší vzájemné interakce určitá pravidla. Např. pravidlo určující předávání slova v rozhovoru. To znamená, že druhý bude mlčet, dokud já mluvím a naopak. Prosazování těchto pravidel nebývá vždy jednoduché.

Sdělujeme si žádosti. Každý z nás má celou řadu proseb, potřeb, přání a žádostí. Když se s někým setkáme, neubráníme se tomu, abychom mu je nesdělili. V nejjednodušším případě může mít naše přání podobu mimoslovního (nonverbálního) sdělení.

1.2 Mimoslovní sdělování – nonverbální sociální komunikace

Termín nonverbální nám neříká mnoho, víme jen, že jde o jiný druh sdělení než o řeč. Jde o velice pestrou skupinu způsobů sdělování. Najdeme zde pohledy (řeč očí), mimiku (sdělování výrazy obličeje), pantomimiku (sdělování fyzickým postojem, oddálením, polohou a pohyby rukou i nohou atp.) Mimoslovní projevy se v životě každého z nás objevují dříve než slovní projevy. Je i základní formou komunikace se zvířaty a mezi zvířaty.

1.2.1 Druhy nonverbálního, mimoslovního sdělování:

Proxemika – sdělování přiblížením nebo oddálením jednoho od druhého v horizontální rovině

Haptika – sdělování bezprostředním kontaktem, jak tomu je např. při podání ruky, při pohlazení, políbení atp.

Posturika – sdělování fyzickým postojem, tj. konfigurací všech končetin, krku, hlavy a těla

Kinezika – bezděčné pohyby rukou, nohou, hlavy, těla atp.

Gestika – kulturně stanovené pohyby a polohy, jako např. kývnutí hlavou na souhlas atp.

Mimika – sdělování výrazy obličeje, zvláště pak vyjadřování citů a emocionálních stavů – např. radosti a smutku, překvapení, strachu, spokojenosti, zájmu, štěstí a neštěstí atp.

Pohledy – řeč očí, tj. činnost oční partie obličeje v mezilidském styku – kam, na koho se dívá, jak dlouho se na něho dívá a jak dlouho a jak často se dívá na jiné lidi, jak má při tom otevřené oči, jak velké má při tom panenky (průměr zornice), jaké má při tom vrásky na čele, po stranách očí i u kořene nosu, jaké jsou mrkací pohyby při pohledu atp.

Paralingvistika – akustické projevy řeči, které nejsme schopni zapsat běžným způsobem zápisu, jako např. hlasitost řeči, tónová výška řeči, barva řeči, pomlky a pauzy v řeči, frázování řeči, rychlost a spád řeči, intonace a důrazy v řeči atp.

1.3 Řeč – slovní, verbální forma sociální komunikace

Řeč je vývojově nejvyšší, nejvyspělejší forma sociální komunikace. Oproti nonverbální komunikaci má řeč menší schopnost sdělování emocí, citů a vzájemných vztahů mezi lidmi. Na druhé straně má možnost co nejpřesněji určit předmět sdělení, tedy co si chceme sdělit.

1.3.1 Druhy našich slovních projevů v sociální komunikaci

Monolog – samomluva; někdo mluví, avšak nečeká odpověď na to, co říká (říká si to pro sebe)

Dialog – rozhovor, rozmluva; na sdělení hovořícího se očekává reakce naslouchajícího

Konzultace – porada; dotazování se řady lidí na jejich názory, případně zjišťování jejich připomínek k přednesenému návrhu, pojetí atp.

Konference – projednávání; snesení různých důvodů pro a proti určitému pojetí a vypracování určitého usnesení

Konverzace – rozprávění; volnější forma dialogu (popovídání si na určité téma)

Diskuse – ostrá výměna názorů; rozhovor o určitém tématu (přetřásání všech možných důvodů pro a proti)

Debata – pohovoření; mírnější forma diskuse, volnější přetřásání různých otázek

Disputace – rozklad; učená hádka, spor vyhraněných názorů

1.4 Dialog – rozhovor přátel

Role hovořícího a role naslouchajícího. Sledujeme-li rozhovor dvou lidí, můžeme vidět, že v určité chvíli jeden z nich je vysílačem slovního sdělení a druhý přijímačem. Hovoříme zde o rolích, role hovořícího nebo mluvčího a role naslouchajícího neboli posluchače.

Výměna rolí. Jednou z charakteristik dialogu je střídání rolí. Ten, kdo byl v roli hovořícího, je nyní v roli naslouchajícího a naopak.

Rozbor složek významové struktury sdělení. Hovořit při rozhovoru ve dvou není zdaleka tak jednoduchou záležitostí. To, co je vysláno mluvčím při rozhovoru, není náhodným výběrem slov. V pozadí slovního projevu je vždy možno diagnostikovat záměr hovořící osoby.

Posluchač není aktivní až ve chvíli, kdy něco slyší. Dříve než jeho partner začne hovořit, začíná si vytvářet různé hypotézy o tom, co mu asi ten druhý chce říct. Slyším-li, co mi říká ten druhý, pak jeho zprávu musím nejdříve dekodovat či dešifrovat. Posluchač však nezaznamenává jen smysl slov. Snaží se odhalit záměr.

Hlubší pohled do zákulisí dialogu. V rozhovoru lze porovnávat možnosti obou partnerů na začátku rozhovoru a vidět, že ten kdo se jako první ujímá slova, má podstatně širší paletu možností (varietu témat) než ten, kdo se dostane na řadu jako druhý. Je možno sledovat tendence sebeprosazování nebo snahu ovládnout pole a vytlačit ostatní do podřadné role.³

³ KŘIVOHLAVÝ, Jaro. Já a ty : O zdravých vztazích mezi lidmi. 2. vyd. Praha : Avicenum, 1984. ISBN 08-042-86.

2. Vývoj komunikačních technologií

K sociální komunikaci jsem přidala ještě vývoj komunikačních technologií, aby bylo vidět, jak se způsoby komunikace vyvíjely. Vždy když vzniklo něco nového a začalo se to více používat, klesalo používání osobní komunikace. Podle toho se dá odhadnout, jak přibližně lidé komunikovali. Dnes je spousta způsobů komunikace a lidé všechny používají. Dříve jich bylo jen několik, a proto lidé využívali více osobní komunikace. Rozhodla jsem se tedy popsat vývoj telegrafu, telefonu, mobilního telefonu a internetu.

2.1 Vývoj telegrafu

Název vytvořil Francouz Ignace-Urbain Chappe z řeckého *téle* (daleko) a *grafó* (píši) v dubnu roku 1783. První písemné zmínky o použití signálu k přenosu důležité zprávy se datují do roku 1250 př. n. l., kdy údajně končila trojská válka. Švýcar Louis Georges Lesage sestrojil v roce 1774 první elektrický telegraf. Prakticky použitelný elektromagnetický telegraf zhotovil ruský diplomat Pavel Lvovič Schilling v roce 1832. Elektromagnetický telegraf, který se rozšířil po celém světě, vynalezl americký malíř Samuel Finley Breese Morse. Na princip připadl 18. října 1832. První úspěšný pokus se svým písčím telegrafem provedl Morse 4. září 1837 v New Yorku. První linka Morseova telegrafu vedla mezi Washingtonem a Baltimorem. Veřejné předvedení se uskutečnilo 27. května 1844. Dne 7. srpna 1858 odeslal Američan Cyrus West Field přes Atlantický oceán první telegram. Telegram kolem světa odeslala v roce 1911 redakce *The Times*. Na území dnešní České republiky byla dokončena první telegrafní linka 19. prosince 1846. Vedla z Vídně do Brna a o rok později byla prodloužena do Prahy. Soukromé telegramy (do 100 slov) směly být v Rakousku posílány od roku 1850. Česky se mohlo telegrafovat od 10. října 1886.

2.2 Vývoj telefonu

Název vytvořil německý učitel Johann Philipp Reis v roce 1860 z řeckého *téle* (daleko) a *fóne* (zvuk). Všeobecně se za vynálezce považuje americký profesor fyziologie orgánů skotského původu Alexander Graham Bell. Bellův telefon poprvé reprodukoval řeč 10. března 1876 v Bostonu ve Spojených státech. Veřejně byl Bellův telefon předveden v květnu roku 1876 na výstavišti ve Philadelphii. 9. října 1876 uskutečnil Bell a jeho asistent Watson první oboustranný hovor na telegrafní lince dlouhé tři kilometry. První stálá linka Bellova telefonu byla vytvořena v dubnu roku 1877. Původcem myšlenky spojování telefonních hovorů byl Maďar Tivadar Puskás. K policejním účelům byla roku 1880 postavena první telefonní budka. Telefonní číselnici vynalezl v roce 1896 Američan T. J. McTighe. Původně se volilo číslo tlačítkem. Na území Československa se poprvé telefonovalo 28. října 1877 v Bratislavě. První stálou linku v Čechách získala 10. dubna 1881 správa dolu Richarda Hartmana v Ledvicích. Automatický provoz byl zahájen roku 1925 v Praze.⁴

⁴ SEGER, Jiří. Jak se lidé dorozumívali. 1. vyd. Sv. 70. Praha : Albatros, 1987. ISBN 13-850-87.

2.3 Vývoj mobilní komunikace

Ve světě

Guglielmo Marconim na konci 19. století zkoumal možnosti přenosu signálu na delší vzdálenost. Jeho zkoumání vyvrcholilo v roce 1901, kdy odeslal první zprávu přes Atlantický oceán. Ještě nepřenesl hlas, ale znaky Morseovy abecedy. Vědec Riginald Fessend přenesl v roce 1906 poprvé lidský hlas. Téhož roku byla v Berlíně podepsána smlouva o využívání rádiového signálu. Po první světové válce vzniklo několik rozhlasových stanic a skoro každá domácnost vlastnila radiopřijímač. Po skončení druhé světové války začali lidé provádět různé výzkumy a byl na světě první mobilní telefon.

V České republice

V komunistickém Československu byl vývoj mobilních telefonů pomalý. První výrazný pokrok zaznamenaly mobilní telefony až po Sametové revoluci, kdy nově založená firma Eurotel zavedla první mobilní síť. Cena volání se pohybovala kolem 15 korun za minutu a pořízení samotného mobilního telefonu bylo také velice drahé. Toto trvalo až do roku 1996, kdy bylo vypsáno výběrové řízení na druhého operátora. Od této doby nebyla nouze o novinky a inovace, protože jeden operátor se snažil trumfnout toho druhého. Dalším zlomem ve vývoji mobilních komunikací v Česku bylo v roce 1999 vypsání výběrového řízení na třetího operátora.⁵

⁵ PROCHÁZKA, David. Mobilní telefony. 1. vyd. Olomouc : Rubico, 2000. ISBN 80-85839-57-1.

2.4 Vývoj internetu

Samotný zárodek Internetu vznikl asi v roce 1968 v USA. Ministerstvo obrany USA, resp. jeho grantová agentura ARPA (Advanced Research Projects Agency), začala vyvíjet síť ARPANET a řídilo jak jeho vývoj, tak i financování. V první fázi měla síť na dálku umožnit přístup k tehdejším nejvýkonnějším superpočítačům významných univerzit v USA. Na podzim roku 1969 byly první uzly sítě ARPANET umístěny právě na univerzitách. Uživatelé nechtěli mít k internetu připojeno jen několik vybraných počítačů, ale celou lokální síť, tedy všechny počítače v organizaci. Ve firmách a na univerzitách se tak staly běžnou záležitostí lokální počítačové sítě. V sedmdesátých letech a na počátku osmdesátých let rozvoj ARPANetu pokračoval, oblast počítačových sítí a internetu se rozvíjela. Vznikly jiné rozsáhlé sítě. K této síti se začaly postupně připojovat i další instituce, především univerzity. V 70. letech dochází k velkému rozvoji síťových služeb. Komunikace vítězí nad počítáním na dálku a uživatelé využívají především možnost práce na vzdálených počítačích. 1. 10. 1969 je pak po síti mezi počítači poslána první zpráva. V červenci 1972 byl vymyšlen program na posílání zpráv a vzniká elektronická pošta, ve které byl poprvé použit znak @. Uživatelé začali využívat přenosové možnosti elektronické pošty pro diskuse v rámci elektronických konferencí. Více uživatelů ovšem znamenalo větší zatížení sítě, což mělo za následek implementaci stále lepších způsobů propojení. Počátkem 80. let se ARPANET stává páteří sítě, přes kterou prochází provoz, vznikající i směřující do jiných sítí. V roce 1980 Pentagon rozhodl, že preferovanými protokoly pro rezort obrany budou protokoly TCP/IP a v roce 1982 jsou všechny počítače připojené k ARPANETu nuceni přejít na protokoly TCP/IP. V roce 1983 vyzrává nejznámější a nejpoužívanější přenosová technologie pro síť LAN - Ethernet. Vzhledem k budování dalších sítí (LAN) na bázi protokolů TCP/IP a jejich připojování na ARPANET, se tak ARPANET stal spíše zárodečnou sítí a vznikal konglomerát vzájemně propojených sítí, který byl označován jako *Internet*. V roce 1989 je vynalezen WWW (World Wide Web), který se stává nedílnou součástí Internetu. V letech 1993-1994 dochází k velkému rozvoji WWW. K Internetu je v roce 1991 připojena Česká republika. Do roku 1993 zůstával Internet doménou především vědeckých a akademických pracovišť. Rozvoj služeb internetu pro širokou veřejnost začal v ČR po roce 1995. Po roce 1999 prodělal veřejný internet v České republice další velký rozvoj: v důsledku dokončení digitalizace telefonní sítě, stanovení levnějšího tarifu pro připojování k internetu, poklesu cen osobních počítačů a především následnému nástupu volných poskytovatelů připojení.⁶

⁶ MUSIL, Marek. Historie sítě internet [online]. 2009 [cit. 2009-10-28]. Dostupný z WWW: <<http://ihistory.webzdarma.cz/chap/about.php>>.

3. Výsledky

Vyhodnotila jsem každou otázku zvlášť. Dotazníky jsem si roztřídila na generace a na místo bydliště. Generaci jsem si rozdělila na čtyři věkové skupiny. Tedy na skupinu, která dosahovala maximálního věku 18 let, dále na 19 – 35 let, a pak na 36 – 60, nakonec na poslední, která přesahovala věkovou hranici 60 let. Místo bydliště je roztříděno na tři podskupiny. První skupina byla vesnice (do 2000 obyvatel), druhá město (do 100 000 obyvatel) a třetí velké město (nad 100 000 obyvatel). Otázky pro dospělé ještě obsahovaly podotázky dříve a nyní. Ženy a muže jsem spojila dohromady, protože mě hlavně zajímá rozdíl mezi generacemi. Podrobnější výsledky viz přílohy od strany 17.

3.1 Vesnice

Nad 60 let

Komunikace mezi touto generací se moc nelišila v minulosti a v přítomnosti. Hlavně komunikují osobně pomocí telefonu. Například s rodinou komunikují více osobně a s přáteli zase spíše telefonicky. Moderní komunikace této generaci většinou nic nepřináší. Nejvíce jim na moderní komunikaci vadí, že má vliv na slovní zásobu a kreativitu vyjadřování a je to příliš neosobní. Nejoblíbenější komunikace kromě osobní a telefonu je pošta. Podle této generace se při používání moderní komunikace pletou slova a textové zprávy se mohou omylem poslat někomu jinému.

36 – 60 let

Tato generace nejvíce komunikuje osobně. Při kontaktu s úřady používali a používají poštu. S rodinou komunikují více osobně než s přáteli, s přáteli více telefonicky. K seznamování kromě náhodného setkání používají také inzerát v tisku a webové seznamky. Největším přínosem moderní komunikace je čas a domluva s více lidmi najednou. Párkrát byl zastoupen i žádný přínos. Největší nevýhodou je, že moderní komunikace je příliš neosobní. Jako nejoblíbenější komunikaci mají osobní a telefon.

19 – 35 let

Největší zastoupení má zde osobní komunikace, telefon a také v menším počtu pošta. Používají také chat a instant messenger (ICQ, skype) a to hlavně k seznamování a ke komunikaci s přáteli. Nevýhoda moderní komunikace je příliš neosobní způsob a také náhlá rušení srazů. Nejraději komunikují telefonicky. Nedorozumění vznikají kvůli špatné schopnosti odhadnout mimiku.

Do 18-ti let

Stále největší využití má osobní komunikace. Ve větším počtu používají chat, instant messenger a webové služby. Největší přínos moderní komunikace je čas a domluva s více lidmi najednou. Nevýhoda je, že neznají emoce toho druhého, nevědí, co si doopravdy myslí.

3.2 Město

Nad 60 let

Výsledky se u této skupiny skoro vůbec nelišily od vesnice. Podobný způsob komunikace byl jak v minulosti, tak v přítomnosti. Hlavní rozdíl je, že nyní telefonují

více s rodinou než s přáteli. K seznamování používali kromě náhodného setkání i inzerát v tisku. Moderní komunikace jim nic nepřináší, zato její nevýhody jsou, že se nepíší háčky a čárky, a že je to příliš neosobní. Vadí jim také různé zkratky slov. Nejraději komunikují osobně a telefonicky.

36 – 60 let

Tato skupina nejvíce komunikuje osobně. Dále komunikují také pomocí telefonu a emailu. Někdy se objevily i webové služby, chat a instant messenger, ale to pouze jednou. Největší přínos moderní komunikace je čas, největší nevýhoda neschopnost odhadnout emoce a příliš neosobní způsob. Nejoblíbenější komunikace je spolu s telefonem a osobním kontaktem ještě email. Nedorozumění nemusí vznikat vůbec nebo mohou špatně odeslat zprávu (sms i email).

19 – 35 let

Zde bylo používání komunikace velice rozmanité. Někdo používá hlavně moderní způsoby komunikace a někdo naopak vůbec nebo jen výjimečně. Přesto se většina respondentů přiklání k osobnímu kontaktu. Hned druhý byl telefon. Email, chat, instant messenger a webové služby se mezi sebou neustále střídaly. K udržení vztahu na dálku a k domluvení schůzky používají hlavně instant messenger. Webové služby jen ke komunikaci s přáteli. Email používají podobně jako instant messenger. Přestože instant messenger používají více než email, druhá nejoblíbenější komunikace této skupiny byl email.

Do 18-ti let

Nejpoužívanější komunikace je také osobní. S rodinou komunikují kromě osobního kontaktu i telefonicky. Ke komunikaci s přáteli používají hlavně instant messenger. Email už tolik nepoužívají, jen k udržení vztahu na dálku. Nejraději komunikují pomocí ICQ a skypu. Moderní komunikace podle nich nemá žádnou nevýhodu a nevznikají žádná nedorozumění.

3.3 Velké město

Nad 60 let

Zde komunikují také hlavně osobně. Co mě hodně překvapilo, bylo používání emailu a skypu. Tedy hlavně skypu. Myslela jsem si, že tato generace tento způsob moderní komunikace nebude vůbec používat. Dotyčná osoba skype používá ke komunikaci s rodinou, přáteli i k seznamování. Jinak ostatní respondenti komunikují podobně jako jiné skupiny této generace. Druhá nejpoužívanější komunikace je telefon a také pošta. Telefon je dokonce nejoblíbenější komunikace. Další věc, která mě překvapila, byla ta, že podle poloviny respondentů nevznikají žádná nedorozumění při používání moderní komunikace.

36 – 60 let

Největší počet respondentů používalo více osobní komunikace dříve, než používá dnes, ale rozdíl není tak veliký. Největší je při kontaktu s úřady, to raději využívají moderní způsoby, jako jsou nějaké webové stránky, a dorozumívání mezi přáteli. Mezi přáteli raději telefonují. S rodinou komunikují nejraději osobně. K seznamování používají inzeráty v tisku i webové seznamky. Největší plus moderní komunikace je čas, ale mínusů bylo také dost, i když většinou odpovídali, že jim nic neberou.

Odpovídali také, že je obtěžují lidé, se kterými nechtějí komunikovat. Jednoznačně nejoblíbenější komunikace je telefon. Email už nemá takové zastoupení, ale v odpovědích se často objevoval. Nedorozumění podle této skupiny většinou moc nevznikají, ale hned druhá odpověď byla snaha o stručnost.

19 – 35 let

Výsledky této skupiny jsou velice podobné výsledkům té předchozí. Většinou měla největší podíl respondentů osobní komunikace, ale vždy v otázce nyní nějací ubyli. Dnes při kontaktu s úřady používají hlavně webové stránky, k dorozumívání mezi rodinou telefon a mezi přáteli webové služby, chat a instant messenger. Zajímavá byla jedna odpověď na otázku, která se týkala dorozumívání s rodinou, společné soužití. Tato skupina používá hodně email a instant messenger. Největší počet respondentů ze všech skupin používá k seznamování i webové seznamky a instant messenger. Největší výhodou moderní komunikace je také čas a domluva s více lidmi najednou. Nevýhoda je neschopnost odhadnout emoce. Nejoblíbenější komunikace jsou telefon, osobní a email. Možnosti vzniku nedorozumění při používání moderní komunikace bylo odpovězeno nejvíce ze všech skupin, ale hlavní odpověď byla, že nevznikají žádná.

Do 18-ti let

Tato skupina také komunikuje hlavně osobně, dokonce více s přáteli než s rodinou. Předtím to bylo většinou naopak. ICQ nepatřilo mezi nejčastější odpovědi, to jsem si myslela, že bude jeden z nejpoužívanějších způsobů u této generace. Zato ICQ je nejoblíbenější komunikace ještě s osobní. Mezi nedorozumění patří například omezení nonverbální komunikace.

Celkově mám vyplněno 106 dotazníků. Z toho 51 mužů a 55 žen. Po vyhodnocení dotazníků jsem zjistila, že se moje hypotézy potvrdily. Jen jednou u nejstarší generace (nad 60 let) se objevilo používání skypu, což mě hodně překvapilo. Jinak tato generace používá k dorozumívání osobní komunikaci a nejvíce ze všech skupin také poštu. U každé generace je rozdíl v komunikaci mezi přáteli a rodinou. S rodinou všichni komunikují i v dnešní době raději osobně. S přáteli komunikují také osobně, ale už o něco méně. Většinou je těsně za osobní komunikací telefon. Nejpoužívanější komunikací je osobní kontakt, někdy osobní komunikaci převyšuje telefon. Starší generace (19-35 let a 36-60 let) rádi používají také email. Děti (do 18 - ti let) jako nejpoužívanější komunikaci uvedly ICQ. Mezi městem nebo velkým městem a vesnicí nebyl takový rozdíl, nejvíce se od sebe lišily generace.

4. Závěr

Moje práce se zabývala mezilidskou komunikací, dorozumíváním mezi lidmi. Hlavním cílem bylo zjistit, jaký je rozdíl v dorozumívání dříve (do roku 2000) a dnes. K dosažení výsledků jsem vyplňovala s různými lidmi dotazníky. Zjistila jsem, že nejpoužívanější způsob komunikace je osobní kontakt. Je také zajímavé, že se lidé vidí více s rodinou než s přáteli. Když se lidé s druhým člověkem baví, raději ho při tom vidí. Přes telefon a různé internetové služby nemohou rozpoznat emoce a nonverbální komunikaci, tedy pohledy očí, mimiku, ale i tón hlasu a spoustu dalších, jak již jsem vypsala v první kapitole, která se týká sociální komunikace. Toto je největší problém při používání moderních způsobů komunikace, protože v dnešní době osobního kontaktu ubývá a lidé tráví hodně času u počítače. Přes moderní způsoby komunikace si toho tolik neřekneme, protože máme tendenci vše zjednodušovat. Nemáme také hned zpětnou odpověď.

V minulosti ovšem lidé osobně komunikovali více. Toto má za příčinu vznik a vývoj nových komunikačních technologií, hlavně vznik internetu. Dříve lidé neměli možnost komunikovat tak jako dnes. Podle vývoje komunikačních technologií se dá přibližně odhadnout, jak lidé v té době komunikovali. Vždy když vznikl nějaký nový způsob, postupně se začínal více a více používat a tím klesalo používání osobní komunikace. Nové způsoby komunikace mají jistě své výhody jako například čas nebo domluva s více lidmi najednou, ale mají i své nevýhody. Musíme si uvědomit, že moderní způsoby komunikace nám nikdy nenahradí osobní kontakt.

Prameny a literatura

KŘIVOHLAVÝ, Jaro. Já a ty: O zdravých vztazích mezi lidmi. 2. vyd. Praha: Avicenum, 1984. ISBN 08-042-86.

SEGER, Jiří. Jak se lidé dorozumívali. 1. vyd. Sv. 70. Praha: Albatros, 1987. ISBN 13-850-87.

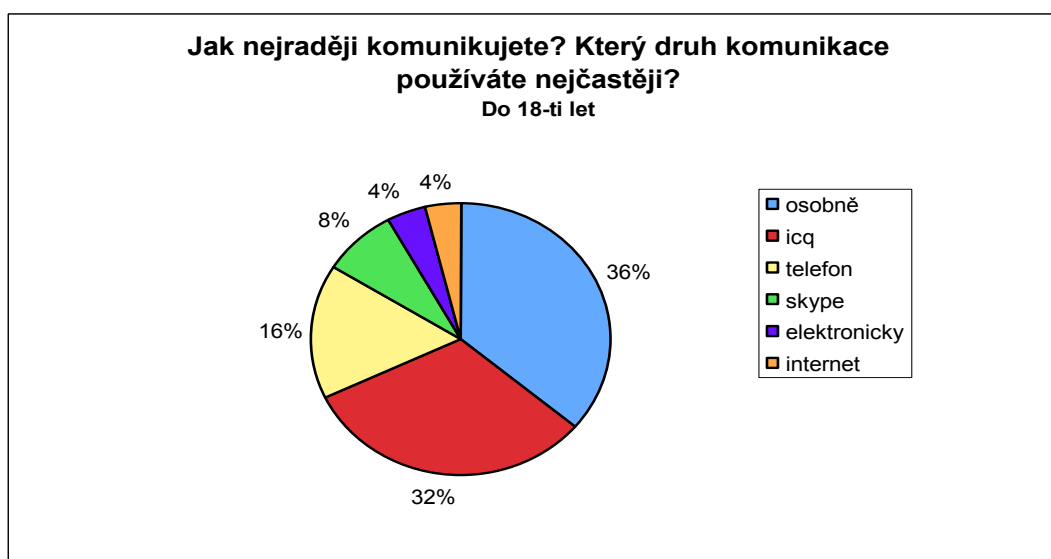
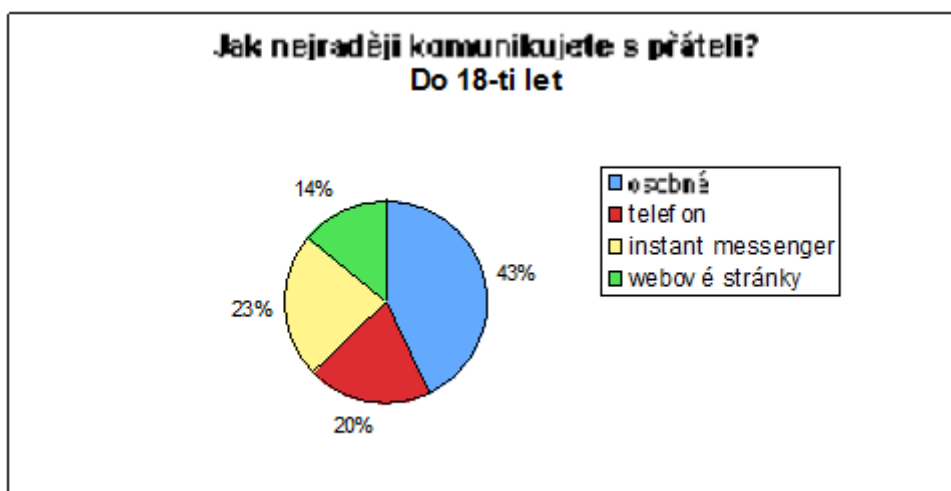
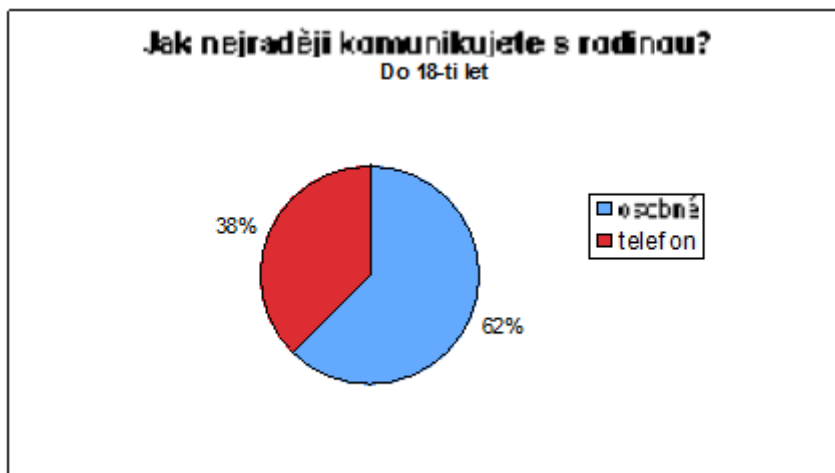
PROCHÁZKA, David. Mobilní telefony. 1. vyd. Olomouc: Rubico, 2000. ISBN 80-85839-57-1.

MUSIL, Marek. Historie sítě internet [online]. 2009 [cit. 2009-10-28]. Dostupný z WWW: <<http://ihistory.webzdarma.cz/chap/about.php>>.

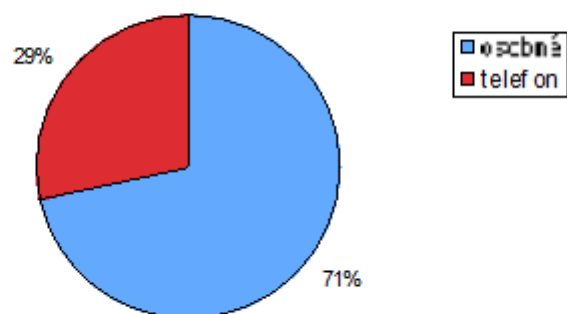
Přílohy

Grafy

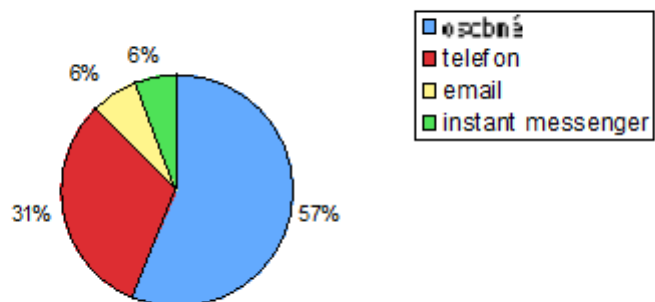
Vybrala jsem nějaké otázky, kde byly zajímavé výsledky a dala jsem je do grafů.

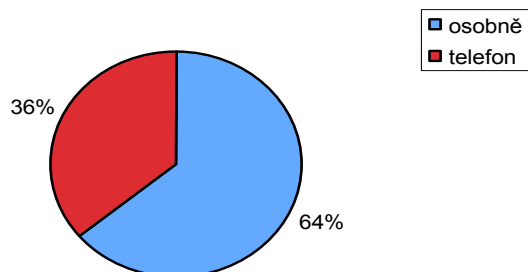
Jak nejraději komunikujete s rodinou? (dříve)
Nad 60 let

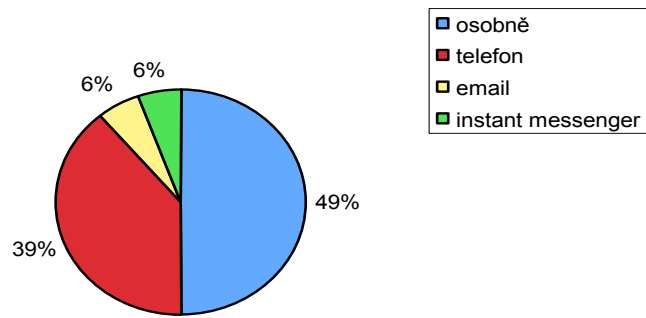
Jak nejraději komunikujete s rodinou? (nyní)
Nad 60 let

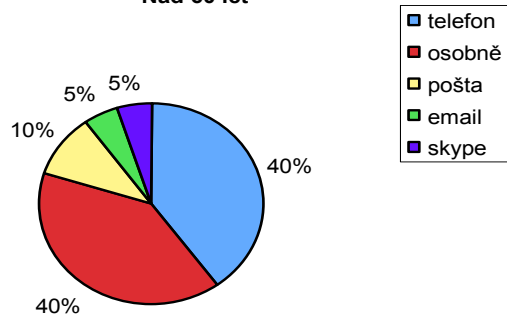
Jak nejraději komunikujete s přáteli? (dříve)
Nad 60 let

Jak nejraději komunikujete s přáteli? (nyní)
Nad 60 let

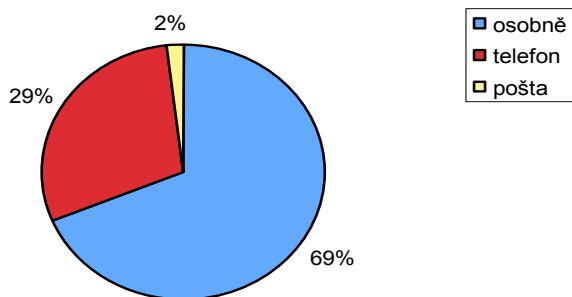

Jak nejraději komunikujete? Který druh komunikace používáte nejčastěji?
Nad 60 let

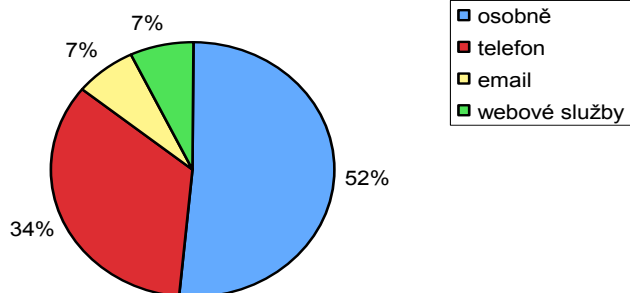
Jak nejradyji komunikujete s rodinou? (dříve)

36 - 60 let

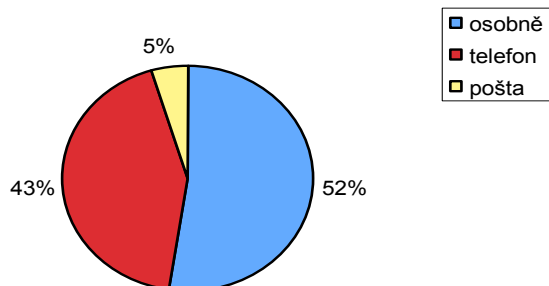
Jak nejradyji komunikujete s rodinou? (nyní)

36 - 60 let

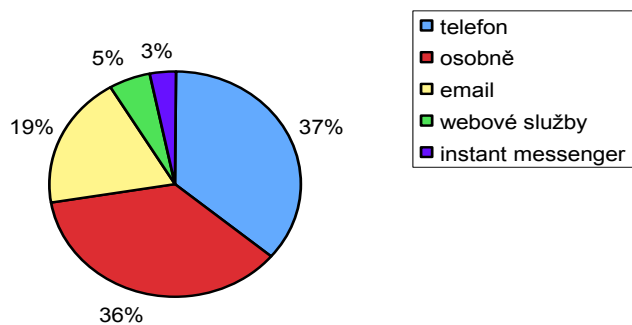
Jak nejradyji komunikujete s přáteli? (dříve)

36 - 60 let

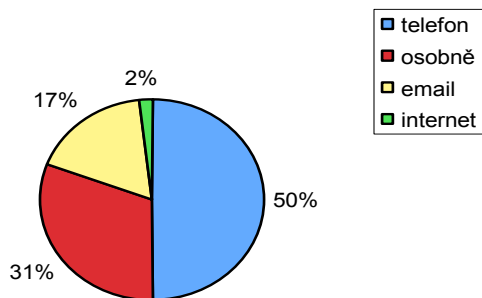
Jak nejradyji komunikujete s přáteli? (nyní)

36 - 60 let

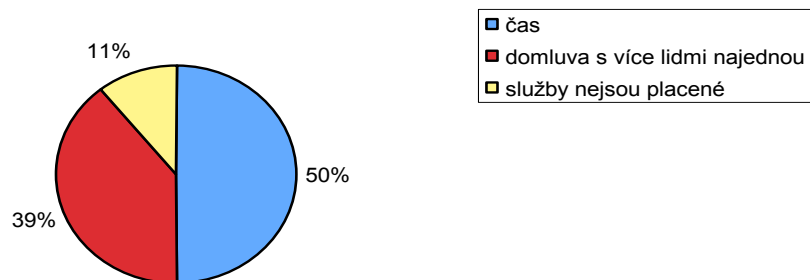
Jak nejradyji komunikujete? Který druh komunikace používáte nejčastěji?

36 - 60 let

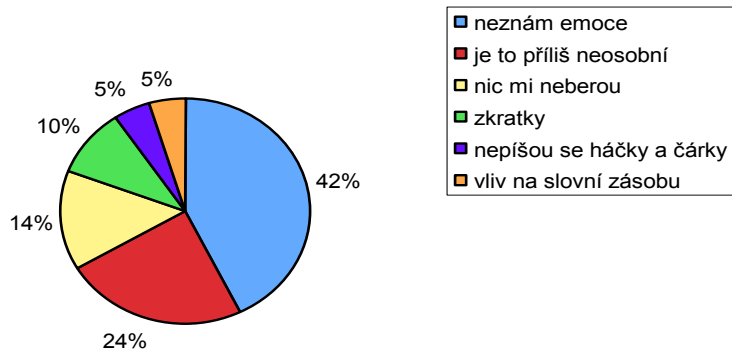
Co vám přináší nové způsoby komunikace?

Do 18-ti let

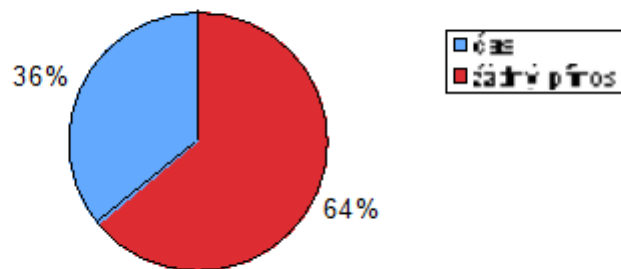
Co vám naopak berou? Co je jejich nevýhodou?

Do 18-ti let

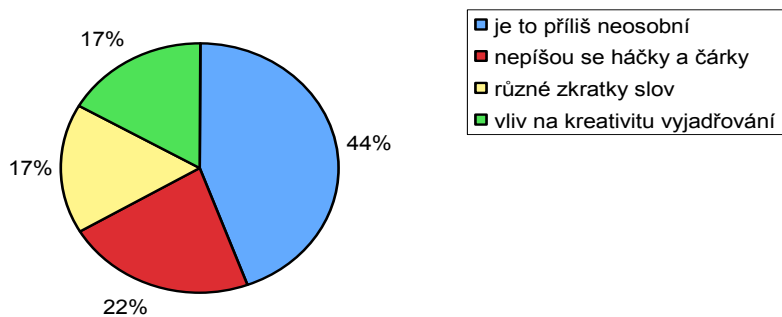
Co vám přináší nové způsoby komunikace?

Nad 60 let

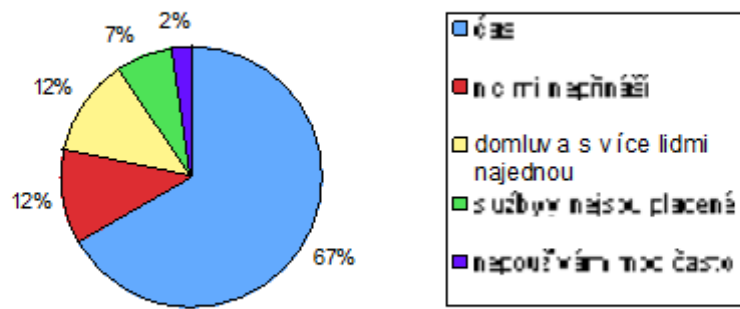
Co vám naopak berou? Co je jejich nevýhodou?

Nad 60 let

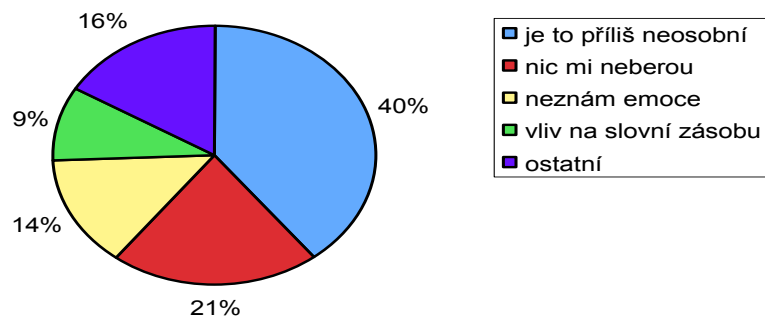
Co vám přináší nové způsoby komunikace?

36 - 60 let

Co vám naopak berou? Co je jejich nevýhodou?

36 - 60 let

Dotazníky

Vytvořila jsem dva typy dotazníků. Jeden pro starší generace (19 – 35 let, 36 – 60 let, nad 60 let), kde byly otázky rozdělené na dříve a nyní. A druhý pro generaci do 18 - ti let, který neobsahoval rozdělené otázky.

Dotazník 1

1. Jaký druh komunikace používáte především při kontaktu s úřady? (daňové přiznání, sociální dávky,...)

Dříve (do roku 2000)

- osobní návštěva
- pošta
- telefonicky
- jiné, vypište

Nyní

- osobní návštěva
- pošta
- telefonicky
- elektronická pošta (email)
- webové stránky (elektronické formuláře, datové schránky)
- jiné, vypište

2. Jak nejraději komunikujete s rodinou?

Dříve (do roku 2000)

- osobní návštěva
- pošta
- telefonicky
- jiné, vypište

Nyní

- osobní návštěva
- pošta
- telefonicky
- elektronická pošta
- webové služby (facebook, lidé.cz, spolužáci,...)
- chat, instant messenger (ICQ, skype,...)
- jiné, vypište

3. Jak nejraději komunikujete s přáteli?

Dříve (do roku 2000)

- osobní návštěva
- pošta
- telefonicky
- jiné, vypište

Nyní

- osobní návštěva
- pošta
- telefonicky
- elektronická pošta
- webové služby (facebook, lidé.cz, spolužáci,...)

- chat, instant messenger (icq, skype,...)
- jiné, vypište

4. Jakou komunikaci používáte k seznamování?

Dříve (do roku 2000)

- osobní kontakt, náhodné setkání
- inzerát v tisku, pošta
- jiné, vypište

Nyní

- osobní kontakt, náhodné setkání
- inzerát v tisku, pošta
- webové služby
- chat, instant messenger
- webové seznamky
- jiné, vypište

5. Jakou komunikaci používáte k udržení vztahu na dálku?

Dříve (do roku 2000)

- osobní návštěva
- pošta
- telefonicky
- jiné, vypište

Nyní

- osobní návštěva
- pošta
- telefonicky
- elektronická pošta
- chat, instant messenger
- webové služby
- jiné, vypište

6. Jakou komunikaci používáte, když se chcete sejít s partnerem?

Dříve (do roku 2000)

- osobní návštěva
- pošta
- telefonicky
- jiný, vypište

Nyní

- osobní návštěva
- pošta
- telefonicky
- elektronická pošta
- chat, instant messenger
- webové služby
- jiné, vypište

7. Co vám přináší nové způsoby komunikace?

- čas, je to rychlejší
- domluva s více lidmi najednou
- služby nejsou placené

- žádný přínos
- nepoužívám
- jiné, vypište

8. Co vám naopak berou moderní způsoby komunikace? Co je jejich nevýhodou?

- nepíšou se háčky a čárky (sms, ICQ)
- různé zkratky slov i cizích
- je to příliš neosobní
- neznám emoce, nevím, jestli to je ironie
- vliv na slovní zásobu a kreativitu vyjadřování
- náhlá rušení srazů
- časté měnění srazů
- nic mi neberou
- jiné, vypište

9. Jak nejraději komunikujete? Který druh komunikace využíváte nejčastěji?

10. Jaká vznikají nedorozumění při používání moderní komunikace?

11. Jakého jste pohlaví?

- žena
- muž

12. Kolik je vám let?

- do 18 let
- 19-35 let
- 36-60 let
- více než 60 let

13. Jaká je velikostní kategorie obce, ve které žijete?

- vesnice (do 2000 obyvatel)
- město (do 100 000 obyvatel)
- velké město (nad 100 000 obyvatel)

Dotazník 2

1. Jaký druh komunikace používáte především při kontaktu s úřady? (daňové přiznání, sociální dávky,...)

- osobní návštěva
- pošta
- telefonicky
- elektronická pošta (email)
- webové stránky (elektronické formuláře, datové shránky)
- jiné, vypište

2. Jak nejraději komunikujete s rodinou?

- osobní návštěva
- pošta
- telefonicky
- elektronická pošta
- webové služby (facebook, lidé.cz, spolužáci,...)
- chat, instant messenger (ICQ, skype,...)
- jiné, vypište

3. Jak nejraději komunikujete s přáteli?

- osobní návštěva
- pošta
- telefonicky
- elektronická pošta
- webové služby (facebook, lidé.cz, spolužáci,...)
- chat, instant messenger (icq, skype,...)
- jiné, vypište

4. Jakou komunikaci používáte k seznamování?

- osobní kontakt, náhodné setkání
- inzerát v tisku, pošta
- webové služby
- chat, instantmessenger
- webové seznamky
- jiné, vypište

5. Jakou komunikaci používáte k udržení vztahu na dálku?

- osobní návštěva
- pošta
- telefonicky
- elektronická pošta
- chat, instant messenger
- webové služby
- jiné, vypište

6. Jakou komunikaci používáte, když se chcete sejit s partnerem?

- osobní návštěva
- pošta
- telefonicky
- elektronická pošta
- chat, instant messenger
- webové služby
- jiné, vypište

7. Co vám přináší nové způsoby komunikace?

- čas, je to rychlejší
- domluva s více lidmi najednou
- služby nejsou placené
- žádný přínos
- nepoužívám
- jiné, vypište

8. Co vám naopak berou moderní způsoby komunikace? Co je jejich nevýhodou?

- nepíšou se háčky a čárky (sms, ICQ)
- různé zkratky slov i cizích
- je to příliš neosobní
- neznám emoce, nevím, jestli to je ironie
- vliv na slovní zásobu a kreativitu vyjadřování
- náhlá rušení srazů
- časté měnění srazů
- nic mi neberou
- jiné, vypište

9. Jak nejraději komunikujete? Který druh komunikace využíváte nejčastěji?

10. Jaká vznikají nedorozumění při používání moderní komunikace?

11. Jakého jste pohlaví?

- žena
- muž

12. Kolik je vám let?

- do 18 let
- 19-35 let
- 36-60 let
- více než 60 let

13. Jaká je velikostní kategorie obce, ve které žijete?

- vesnice (do 2000 obyvatel)
- město (do 100 000 obyvatel)
- velké město (nad 100 000 obyvatel)

Tabulky s výsledky

Udělal jsem tabulky na všechny generace a později na generace a místa bydliště (velké město, město, vesnice)

Do 18-ti let - 18

1. Jaký druh komunikace používáte především při kontaktu s úřady?

osobně	14
telefon	2
webové stránky	2
email	2

2. Jak nejraději komunikujete s rodinou?

osobně	15
telefon	9

3. Jak nejraději komunikujete s přáteli?

osobně	15
telefon	7
instant messenger	8
webové stránky	5

4. Jakou komunikaci používáte k seznamování?

náhodné setkání	18
instant messenger	1

5. Jakou komunikaci používáte k udržení vztahu na dálku?

telefon	12
instant messenger	6
email	4
osobně	4

6. Jakou komunikaci používáte, když se chcete sejit s partnerem?

telefon	12
osobně	7
instant messenger	6
webové služby	1

7. Co vám přináší nové způsoby komunikace?

čas	14
domluva s více lidmi najednou	11
služby nejsou placené	3

8. Co vám naopak berou? Co je jejich nevýhodou?

neznám emoce	9
je to příliš neosobní	5

nic mi neberou	3
nepíší se háčky a čárky	1
vliv na slovní zásobu	1
zkratky	2

9. Jak nejraději komunikujete? Který druh komunikace používáte nejčastěji?

osobně	9
icq	8
telefon	4
skype	2
elektronicky	1
internet	1

10. Jaká vznikají nedorozumění při používání moderní komunikace?

nevím, jestli je to ironie	4
omezení nonverbální komunikace	1
omylné informace	1
špatné pochopení	2
špatné odeslání	1
horší vyjadřování	1
žádná	3
nevím	4

Nad 60 let - 11

1. Jaký druh komunikace používáte především při kontaktu s úřady?

dříve	osobně	10
	pošta	1
yní	osobně	11
	email	1

2. Jak nejraději komunikujete s rodinou?

dříve	osobně	10
	telefon	4
yní	osobně	9
	telefon	5
	email	1
	instant messenger	1

3. Jak nejraději komunikujete s přáteli?

dříve	osobně	9
	telefon	5
yní	osobně	9
	telefon	7
	email	1
	instant	1

messenger

4. Jakou komunikaci používáte k seznamování?

dříve	náhodné setkání	11
	inzerát I tisku	1
nyň	náhodné setkání	10
	instant	
	messenger	1

5. Jakou komunikaci používáte k udržení vztahu na dálku?

dříve	telefon	8
	pošta	7
nyň	telefon	10
	pošta	3
	email	1
	instant	
	messenger	1

6. Jakou komunikaci používáte, když se chcete sejit s partnerem?

dříve	telefon	9
	osobně	4
nyň	telefon	9
	osobně	4
	email	1

7. Co vám přináší nové způsoby komunikace?

čas	4
žádný přínos	7

8. Co vám naopak berou? Co je jejich nevýhodou?

je to příliš neosobní	8
různé zkratky slov	3
vliv na kreativitu	
vyjadřování	3
nepíšou se háčky a čárky	4

9. Jak nejraději komunikujete? Který druh komunikace používáte nejčastěji?

telefon	8
osobně	8
email	1
pošta	2
skype	1

10. Jaká vznikají nedorozumění při používání moderní komunikace?

žádná	2
záměna sms	2
pletou se slova	2
omyly	2

nevím	2
někdy příliš nekonkrétní	1

19-35 let - 41

1. Jaký druh komunikace používáte především při kontaktu s úřady?

dříve	osobně	37
	pošta	7
	telefon	4
nyní	osobně	31
	webové stránky	10
	email	10
	telefon	6
	pošta	2

2. Jak nejraději komunikujete s rodinou?

dříve	osobně	34
	telefon	12
	pošta	5
	společné soužití	1
nyní	osobně	31
	telefon	20
	instant	
	messenger	8
	email	5
	webové služby	3
	společné soužití	1

3. Jak nejraději komunikujete s přáteli?

dříve	osobně	32
	telefon	17
	pošta	5
nyní	email	13
	instant	
	messenger	14
	osobně	23
	telefon	16
	webové služby	9

4. Jakou komunikaci používáte k seznamování?

dříve	osobně	39
	inzerát	2
nyní	osobně	33
	webové seznamky	9
	instant	
	messenger	11

5. Jakou komunikaci používáte k udržení vztahu na dálku?

dříve	pošta	14
	telefon	26
	osobně	6
nyní	telefon	15
	email	23
	instant	
	messenger	17
	osobně	8
	webové služby	1

6. Jakou komunikaci používáte, když se chcete sejít s partnerem?

dříve	telefon	35
	osobně	18
	pošta	1
nyní	telefon	29
	email	14
	instant	
	messenger	14
	osobně	11
	webové služby	1

7. Co vám přináší nové způsoby komunikace?

čas	32
domluva s více lidmi najednou	16
služby nejsou placené	14
komunikovat kdekoli a kdykoli	1
nepoužívám	1

8. Co vám naopak berou? Co je jejich nevýhodou?

neznám emoce	19
je to příliš neosobní	17
vliv na slovní zásobu	10
nepíší se háčky	5
náhlá rušná srazů	4
různé zkratky slov	5
čas	1
nic mi neberou	2

9. Jak nejraději komunikujete? Který druh komunikace používáte nejčastěji?

telefon	19
email	13
osobně	17
icq	5
web	2
elektronicky	1

10. Jaká vznikají nedorozumění při používání moderní komunikace?

špatné odeslání	4
nevím, jestli je to ironie	5
žádná	7
občas něco nedojde	1
nevím	7
tendence vyjadřovat se stručně	1
vznikalo více, když se	
nepoužívalo	1
překlepy v časech	1
špatné pochopení	5
nevyjadřuje se řeč těla	1
velká, fatální	2

36-60 let - 36

1. Jaký druh komunikace používáte především při kontaktu s úřady?

dříve	osobně	33
	telefon	3
	pošta	5
nyní	osobně	24
	telefon	6
	email	11
	webové stránky	8
	pošta	1

2. Jak nejraději komunikujete s rodinou?

dříve	osobně	33
	telefon	14
	pošta	1
nyní	osobně	29
	telefon	19
	email	4
	webové služby	4

3. Jak nejraději komunikujete s přáteli?

dříve	osobně	22
	telefon	18
	pošta	2
nyní	telefon	21
	osobně	21
	email	11
	webové služby	3
	instant messenger	2

4. Jakou komunikaci používáte k seznamování?

dříve	náhodné setkání	33
	inzerát	3

nyyní	náhodné setkání	33
	webové	
	seznamky	3
	neseznamuji se	1
5. Jakou komunikaci používáte k udržení vztahu na dálku?		
dříve	telefon	21
	pošta	14
	osobně	2
yní	email	24
	telefon	31
	osobně	3
	instant	
	messenger	2
	webové služby	2
6. Jakou komunikaci používáte, když se chcete sejít s partnerem?		
dříve	telefon	30
	osobně	9
yní	telefon	31
	osobně	8
	email	11
7. Co vám přináší nové způsoby komunikace?		
čas		28
služby nejsou placené		3
nic mi neberou		5
domluva s více lidmi najednou		5
nepoužívám moc často		1
8. Co vám naopak berou? Co je jejich nevýhodou?		
náhlá rušení srazů		2
nic mi neberou		9
je to příliš neosobní		17
časté rušení srazů		1
neznám emoce		6
vliv na slovní zásobu		4
čas a peníze		1
obtěžují mě lidé, se kterými nechci komunikovat		1
různé zkratky slov		2
ztráta osobního kontaktu		
9. Jak nejraději komunikujete? Který druh komunikace používáte nejčastěji?		
osobně		16
telefon		26
email		9
internet		1

10. Jaká vznikají nedorozumění při používání moderní komunikace?	
špatné pochopení	8
žádná	11
špatné odeslání	8
nedostupnost	1
osudová	1
nevím	3
velká	1
neosobní	3
jiný význam slov	2
nemáme hned zpětnou vazbu	2
není vyjádření tělem	1
nekonkrétní	1
překlepy	1
skleróza	1

Vesnice, nad 60 let - 3

1. Jaký druh komunikace používáte především při kontaktu s úřady?

dříve	osobně	3
yní	osobně	3

2. Jak nejraději komunikujete s rodinou?

dříve	telefon	1
	osobně	2
yní	telefon	1
	osobně	2

3. Jak nejraději komunikujete s přáteli?

dříve	telefon	2
	osobně	1
yní	telefon	3
	osobně	1

4. Jakou komunikaci používáte k seznamování?

dříve	náhodné setkání	3
yní	náhodné setkání	3

5. Jakou komunikaci používáte k udržení vztahu na dálku?

dříve	telefon	3
	pošta	1
yní	telefon	3
	pošta	1

6. Jakou komunikaci používáte, když se chcete sejit s partnerem?

dříve	osobně	2
	telefon	2
nyní	osobně	2
	telefon	2

7. Co vám přináší nové způsoby komunikace?

čas	1
žádný přínos	2

8. Co vám naopak berou? Co je jejich nevýhodou?

je to příliš neosobní	2
nepíší se háčky a čárky	1
různé zkratky	1
vliv na slovní zásobu	2

9. Jak nejraději komunikujete? Který druh komunikace používáte nejčastěji?

telefon	2
osobně	2
pošta	1

10. Jaká vznikají nedorozumění při používání moderní komunikace?

nevím	1
záměna slov	1
špatné odeslání	1

Vesnice, 36-60 let - 12

1. Jaký druh komunikace používáte především při kontaktu s úřady?

dříve	osobně	9
	telefon	1
	pošta	4
nyní	osobně	8
	email	3
	telefon	1
	pošta	1

2. Jak nejraději komunikujete s rodinou?

dříve	osobně	10
	telefon	6
nyní	osobně	6
	telefon	9
	webové služby	1
	email	1

3. Jak nejraději komunikujete s přáteli?

dříve	telefon	8
	osobně	8

nyní	osobně	8
	telefon	7
	email	1
	webové služby	1
4. Jakou komunikaci používáte k seznamování?		
dříve	náhodné setkání	10
	inzerát v tisku	2
nyní	náhodné setkání	11
	webové seznamky	2
5. Jakou komunikaci používáte k udržení vztahu na dálku?		
dříve	telefon	11
	pošta	5
nyní	telefon	11
	email	7
	webové služby	1
	osobně	1
6. Jakou komunikaci používáte, když se chcete sejit s partnerem?		
dříve	telefon	10
	osobně	3
nyní	telefon	10
	osobně	3
	email	3
7. Co vám přináší nové způsoby komunikace?		
čas		6
domluva s více lidmi najednou		5
služby nejsou placené		1
nepoužívám moc často		1
žádný		3
8. Co vám naopak berou? Co je jejich nevýhodou?		
je to příliš neosobní		7
různé zkratky slov		2
vliv na slovní zásobu		2
čas a peníze		1
nic mi neberou		1
neznám		1
ztráta osobního kontaktu		1
9. Jak nejraději komunikujete? Který druh komunikace používáte nejčastěji?		
osobně		8
telefon		8
email		3

10. Jaká vznikají nedorozumění při používání moderní komunikace?

je to neosobní	3
nepochopení ironie	4
jiný význam slov	2
špatně odeslané zprávy	3
nemáme hned zpětnou vazbu	2
není vyjádření tělem	1
nevím	2
skleróza	1
překlepy	1
nekonkrétní	1

Ženy, 19-35 let -16

1. Jaký druh komunikace používáte především při kontaktu s úřady?

dříve	osobně	12
	pošta	4
	telefon	4
nyní	osobně	11
	webové stránky	3
	telefon	4
	pošta	2
	email	2

2. Jak nejraději komunikujete s rodinou?

dříve	osobně	11
	pošta	5
	telefon	3
nyní	osobně	10
	telefon	7
	email	2
	webové služby	3
	instant messenger	4

3. Jak nejraději komunikujete s přáteli?

dříve	osobně	11
	telefon	4
nyní	pošta	4
	email	5
	instant messenger	6
	telefon	6
	osobně	7
	webové služby	2

4. Jakou komunikaci používáte k seznamování?

dříve	náhodné setkání	15
	inzerát v tisku	1
nyní	náhodné setkání	9
	instant	
	messenger	5
	webové	
	seznamky	4

5. Jakou komunikaci používáte k udržení vztahu na dálku?

dříve	pošta	8
	telefon	4
	osobně	6
nyní	email	9
	instant	
	messenger	4
	telefon	7
	webové služby	1
	osobně	3

6. Jakou komunikaci používáte, když se chcete sejít s partnerem?

dříve	telefon	10
	osobně	6
	pošta	1
nyní	telefon	7
	email	7
	instant	
	messenger	3
	osobně	3

7. Co vám přináší nové způsoby komunikace?

čas	11
domluva s více lidmi najednou	4
služby nejsou placené	5
nepoužívám	1

8. Co vám naopak berou? Co je jejich nevýhodou?

je to příliš neosobní	5
vliv na slovní zásobu	2
nic mi neberou	2
neznám emoce	2
různé zkratky	3
náhlá rušení srazů	4
nepíší se háčky a čárky	3

9. Jak nejraději komunikujete? Který druh komunikace používáte nejčastěji?

telefon	9
email	3
osobně	5

icq	1
web	2

10. Jaká vznikají nedorozumění při používání moderní komunikace?

špatné pochopení	2
neschopnost odhadnout mimiku	5
vznikalo více, když se nepoužívala	1
nevím	3
špatné odeslání	1
velké	1
překlepy v časech	1
žádná	1
neznám	1

Muži, do 18-ti let - 7

1. Jaký druh komunikace používáte především při kontaktu s úřady?

osobně	5
telefon	2
email	2
webové stránky	1

2. Jak nejraději komunikujete s rodinou?

osobně	6
telefon	4

3. Jak nejraději komunikujete s přáteli?

osobně	7
telefon	4
webové služby	3
instant messenger	3

4. Jakou komunikaci používáte k seznamování?

náhodné setkání	7
instant messenger	1

5. Jakou komunikaci používáte k udržení vztahu na dálku?

telefon	5
email	2
osobně	2
instant messenger	2

6. Jakou komunikaci používáte, když se chcete sejít s partnerem?

telefon	4
osobně	5
instant messenger	2

7. Co vám přináší nové způsoby komunikace?

čas	5
domluva s více lidmi najednou	5
služby nejsou placené	2

8. Co vám naopak berou? Co je jejich nevýhodou?

neznám emoce	4
různé zkratky slov	1
vliv na slovní zásobu	1
nic mi neberou	1
je to příliš neosobní	2

9. Jak nejraději komunikujete? Který druh komunikace používáte nejčastěji?

osobně	5
icq	3
telefon	5

10. Jaká vznikají nedorozumění při používání moderní komunikace?

rozpory kvůli špatnému vyjádření emocí	2
nechápu, o co jde	1
nevím, co doopravdy myslí	3
žádné	1
nevím	1

Město, nad 60 let - 4

1. Jaký druh komunikace používáte především při kontaktu s úřady?

dříve	osobně	3
	pošta	1
yní	osobně	4

2. Jak nejraději komunikujete s rodinou?

dříve	osobně	4
yní	osobně	3
	telefon	2

3. Jak nejraději komunikujete s přáteli?

dříve	osobně	4
	telefon	1
yní	osobně	4
	telefon	1

4. Jakou komunikaci používáte k seznamování?

dříve	náhodné setkání	4
	inzerát v tisku	1
yní	náhodné setkání	4

5. Jakou komunikaci používáte k udržení vztahu na dálku?

dříve	pošta	3
	telefon	2
yní	telefon	4

6. Jakou komunikaci používáte, když se chcete sejít s partnerem?

dříve	telefon	4
yní	telefon	4

7. Co vám přináší nové způsoby komunikace?

žádný přínos	3
čas	1

8. Co vám naopak berou? Co je jejich nevýhodou?

nepíší se háčky	2
je to příliš neosobní	2
různé zkratky	1

9. Jak nejraději komunikujete? Který druh komunikace používáte nejčastěji?

osobně	4
telefon	3

10. Jaká vznikají nedorozumění při používání moderní komunikace?

omyly	2
nevím	1
někdy příliš	
nekonkrétní	1

Město, 36-60 let - 7

1. Jaký druh komunikace používáte především při kontaktu s úřady?

dříve	osobně	6
	telefon	1
	pošta	1
yní	osobně	4
	email	4
	webové stránky	3

2. Jak nejraději komunikujete s rodinou?

dříve	osobně	7
	telefon	2
yní	osobně	7
	telefon	4

3. Jak nejraději komunikujete s přáteli?

dříve	osobně	7
	telefon	3

nyní	osobně	5
	telefon	5
	webové služby	1
	email	3

4. Jakou komunikaci používáte k seznamování?

dříve	náhodné setkání	7
nyní	náhodné setkání	7

5. Jakou komunikaci používáte k udržení vztahu na dálku?

dříve	telefon	4
	pošta	3
nyní	telefon	5
	email	7
	instant	
	messenger	1
	webové služby	1

6. Jakou komunikaci používáte, když se chcete sejít s partnerem?

dříve	telefon	6
	osobně	2
nyní	telefon	6
	email	4
	osobně	2

7. Co vám přináší nové způsoby komunikace?

čas	6
nic mi nepřináší	1

8. Co vám naopak berou? Co je jejich nevýhodou?

je to příliš neosobní	4
neznám emoce	4
vliv na slovní zásobu	1
nic mi neberou	1

9. Jak nejraději komunikujete? Který druh komunikace používáte nejčastěji?

osobně	4
telefon	3
email	2

10. Jaká vznikají nedorozumění při používání moderní komunikace?

špatné odeslání	3
nepochopení	2
velká	1
žádná	2

Město, 19-35 let - 10

1. Jaký druh komunikace používáte především při kontaktu s úřady?

dříve	osobně	10
	pošta	3
nyní	osobně	10
	email	6

2. Jak nejraději komunikujete s rodinou?

dříve	osobně	10
	telefon	5
nyní	osobně	10
	telefon	5
	instant	
	messenger	1
	email	1

3. Jak nejraději komunikujete s přáteli?

dříve	osobně	10
	telefon	5
nyní	osobně	7
	telefon	6
	instant	
	messenger	3
	mail	3
	webové stránky	2

4. Jakou komunikaci používáte k seznamování?

dříve	náhodné setkání	10
nyní	náhodné setkání	10
	instant	
	messenger	2
	webové	
	seznamky	1

5. Jakou komunikaci používáte k udržení vztahu na dálku?

dříve	telefon	10
nyní	osobně	3
	telefon	4
	instant	
	messenger	5
	email	4

6. Jakou komunikaci používáte, když se chcete sejít s partnerem?

dříve	osobně	4
	telefon	10
nyní	osobně	5
	telefon	9

instant
messenger 5

7. Co vám přináší nové způsoby komunikace?

čas 10
služby nejsou placené 5
domluva s více lidmi
najednou 3

8. Co vám naopak berou? Co je jejich nevýhodou?

neznám emoce 7
je to příliš neosobní 7
vliv na slovní zásobu 6
různé zkratky slov 2

9. Jak nejraději komunikujete? Který druh komunikace používáte nejčastěji?

osobně 6
email 5
icq 2
telefon 2

10. Jaká vznikají nedorozumění při používání moderní komunikace?

špatně napsané 2
špatné pochopení 4
nevím 3
fatální 1
špatné odeslání 1
žádná

Město, do 18-ti let - 5

1. Jaký druh komunikace používáte především při kontaktu s úřady?

osobně 5

2. Jak nejraději komunikujete s rodinou?

osobně 4
telefon 3

3. Jak nejraději komunikujete s přáteli?

instant messenger 4
webové služby 2
osobně 2
telefon 2

4. Jakou komunikaci používáte k seznamování?

náhodné setkání 5

5. Jakou komunikaci používáte k udržení vztahu na dálku?

instant messenger	2
telefon	4
osobně	1
email	1

6. Jakou komunikaci používáte, když se chcete sejít s partnerem?

instant messenger	2
telefon	5
webové služby	1

7. Co vám přináší nové způsoby komunikace?

čas	5
domluva s více lidmi	
najednou	3
služby nejsou placené	1

8. Co vám naopak berou? Co je jejich nevýhodou?

neznám emoce	2
nic mi neberou	2
různé zkratky slov	1

9. Jak nejraději komunikujete? Který druh komunikace používáte nejčastěji?

icq, skype	3
osobně	2
internet	1
telefon	1

10. Jaká vznikají nedorozumění při používání moderní komunikace?

špatné odeslání	1
emoce	1
žádné	2
nevím	1

Velké město, nad 60 let - 4

1. Jaký druh komunikace používáte především při kontaktu s úřady?

dříve	osobně	4
nyní	osobně	4
	email	1

2. Jak nejraději komunikujete s rodinou?

dříve	osobně	4
	telefon	3
nyní	osobně	4
	telefon	3
	email	1
	instant messenger	1

3. Jak nejraději komunikujete s přáteli?

dříve	osobně	4
	telefon	2
yní	osobně	4
	telefon	3
	email	1
	instant	
	messenger	1

4. Jakou komunikaci používáte k seznamování?

dříve	náhodné setkání	4
yní	náhodné setkání	3
	instant	
	messenger	1

5. Jakou komunikaci používáte k udržení vztahu na dálku?

dříve	telefon	3
	pošta	3
yní	telefon	3
	pošta	2
	email	1
	instant	
	messenger	1

6. Jakou komunikaci používáte, když se chcete sejít s partnerem?

dříve	telefon	3
	osebně	2
yní	telefon	3
	osobně	2
	email	1

7. Co vám přináší nové způsoby komunikace?

čas	2
žádný	2

8. Co vám naopak berou? Co je jejich nevýhodou?

je to příliš neosobní	3
různé zkratky slov	1
vliv na kreativitu	
vyjadřování	1
nepíší se háčky a čárky	1

9. Jak nejraději komunikujete? Který druh komunikace používáte nejčastěji?

telefon	3
osobně	2
email	1
pošta	1

skype 1

10. Jaká vznikají nedorozumění při používání moderní komunikace?

žádná 2

záměna sms 1

pletou se slova 1

Velké město, 36-60 let - 17

1. Jaký druh komunikace používáte především při kontaktu s úřady?

dříve osobní návštěva 17

telefonicky 1

nyní osobní návštěva 12

telefonicky 5

email 4

webové stránky 5

2. Jak nejraději komunikujete s rodinou?

dříve osobní návštěva 16

telefonicky 6

pošta 1

nyní osobní návštěva 16

telefonicky 6

email 3

webové služby 3

3. Jak nejraději komunikujete s přáteli?

dříve osobní návštěva 12

telefonicky 7

pošta 2

nyní telefonicky 9

osobní návštěva 8

email 6

instant

messenger 2

4. Jakou komunikaci používáte k seznamování?

dříve náhodné setkání 16

inzerát v tisku 1

nyní náhodné setkání 15

webové

seznamky 1

neseznamuji se 1

5. Jakou komunikaci používáte k udržení vztahu na dálku?

dříve telefon 11

pošta 6

osobně 2

nyní	telefon	15
	email	10
	osobně	2
	instant	
	messenger	1

6. Jakou komunikaci používáte, když se chcete sejit s partnerem?

dříve	telefon	14
	osobně	4
nyní	telefon	15
	osobně	2
	email	5

7. Co vám přináší nové způsoby komunikace?

čas	16
služby nejsou placené	2
nic	1

8. Co vám naopak berou? Co je jejich nevýhodou?

nic mi neberou	7
náhlá rušení srazů	2
je to příliš neosobní	6
časté rušení srazů	1
neznám emoce	1
vliv na slovní zásobu a kreativitu vyjadřování	1
obtěžují mě lidé, se kterými nechci komunikovat	1

9. Jak nejraději komunikujete? Který druh komunikace používáte nejčastěji?

telefon	15
osobně	5
email	4
internet	1

10. Jaká vznikají nedorozumění při používání moderní komunikace?

žádná	9
chybné odeslání	2
snaha o stručnost, špatné pochopení	3
osudová	1
nedostupnost	1
nevím	2

Velké město, 19-35 let - 15

1. Jaký druh komunikace používáte především při kontaktu s úřady?

dříve	osobně	15
nyní	osobně	12
	webové stránky	7
	telefon	3

	email	1
2. Jak nejraději komunikujete s rodinou?		
dříve	osobně	13
	telefon	5
	společné soužití	1
nyní	telefon	9
	osobně	11
	email	5
	instant	
	messenger	1
	společné soužití	1
3. Jak nejraději komunikujete s přáteli?		
dříve	osobně	11
	telefon	7
	pošta	1
nyní	osobně	10
	email	4
	instant	
	messenger	5
	telefon	4
	webové služby	5
4. Jakou komunikaci používáte k seznamování?		
dříve	náhodné setkání	15
	inzerát v tisku	1
nyní	náhodné setkání	14
	webové	
	seznamky	4
	instant	
	messenger	4
5. Jakou komunikaci používáte k udržení vztahu na dálku?		
dříve	pošta	7
	telefon	12
nyní	email	9
	telefon	4
	instant	
	messenger	6
	osobně	2
6. Jakou komunikaci používáte, když se chcete sejit s partnerem?		
dříve	telefon	14
	osobně	6
nyní	telefon	12
	email	7
	instant	
	messenger	6
	osobně	3

7. Co vám přináší nové způsoby komunikace?

domluva s více lidmi	
najednou	9
čas	11
služby nejsou placené	5
komunikovat kdekoli a	
kdykoli	1

8. Co vám naopak berou? Co je jejich nevýhodou?

neznám emoce	10
je to příliš neosobní	7
vliv na slovní zásobu	2
nepíší se háčky a čárky	2
čas	1

9. Jak nejraději komunikujete? Který druh komunikace používáte nejčastěji?

telefon	8
osobně	6
icq	2
email	5
elektronicky	1

10. Jaká vznikají nedorozumění při používání moderní komunikace?

žádná	5
chybné odeslání	2
nevím, jestli je to ironie	1
občas něco nedojde	1
špatné pochopení	1
tendnce vyjadřovat se stručně	1
nevím	3
nevyjadřuje se řeč těla	1

Velké město, do 18-ti let - 6

1. Jaký druh komunikace používáte především při kontaktu s úřady?

osobně	5
webové stránky	1

2. Jak nejraději komunikujete s rodinou?

osobně	5
telefon	2

3. Jak nejraději komunikujete s přáteli?

osobně	6
telefon	1
instant messenger	1

4. Jakou komunikaci používáte k seznamování?

náhodné setkání	6
5. Jakou komunikaci používáte k udržení vztahu na dálku?	
telefon	3
instant messenger	3
email	1
osobně	1
6. Jakou komunikaci používáte, když se chcete sejít s partnerem?	
telefon	3
instant messenger	2
osobně	2
7. Co vám přináší nové způsoby komunikace?	
domluva s více lidmi najednou	3
čas	5
8. Co vám naopak berou? Co je jejich nevýhodou?	
neznám emoce	3
je to příliš neosobní	3
nepíší se háčky a čárky	1
9. Jak nejraději komunikujete? Který druh komunikace používáte nejčastěji?	
osobně	3
icq	3
elektronicky	1
skype	1
telefon	1
10. Jaká vznikají nedorozumění při používání moderní komunikace?	
nevím, jestli je to ironie	1
omezení nonverbální komunikace	1
omylné informace	1
špatné pochopení	1
nevím	2